

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta . 3.—; . 4.50
za četrt leta . 1.50; . 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov vrsicah v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrsic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništva v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prosijskega upravnistva v ulici Carintia 25. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je m. d.

„Nejasni“ naši pojmi.

I.

V številki svoji z dné 22. maja t. l. očita nam ljubljanski „Slovenec“, da so nam pojmi nejasni in zmedeni. Ker pa nismo toli samoljubivi, ali — ako hočete — trmasti, in se radi damo poučiti, nam je v resnici žal, da nima častiti organ večine državnozbornske delegacije naše „niti časa, niti prostora“, obširno odgovarjati na „zmedene“ argumente naše. Res, da smo samo pokrajinski list in nimamo pravice prisvajati si isto važnost, jako si more prisvajati častiti „Slovenec“ kot interpret in zagovornik večine slovenskih državnih poslancev, odnosno njih dosedanje taktike, o koji smo pa do dna svoje duše prepričani, da nas ne dovede do zaželjenega cilja. Ali z ozirom na koristi narodne naše stvari bilo bi želeli, da je „Slovenec“ podrobneje utemeljil svoje nazore. „Slovenca“ prepričevalna beseda bi bila morda marsikaj pojasnila in odstranila marsikako, mej nami nastalo nesporazumljenje. Narodu slovenskemu bilo bi to le na dobiček. Sodba naša o dosednji taktiki državnozbornske naše delegacije ni samovoljna, še manje pa zlovoljna — kajti tisti nesrečni „justament net“ ni bil nikoli naše načelo — ampak se opira na skušnje, nabrane v dolgi najstarejši dobi grofa Taaffeja ministromvanja. Vapehi ti pa so lakonično izraženi v vsakliku znanega dunajkega poročevalca — govorečega o zadevi ljubljanskega močvirja — da smo Slovenci povsod zadnji.

Ako pa je takó celó v pogledu na zadeve dežele Kranjske, koje zastopniki so vplivni voditelji poslancev naših in najgorečnejši zagovorniki dosedanjega postopanja: kaj naj pa rečemo o obupnem položnji slovenskega življa ob periferijah?! V primerih z nami smemo reči, da so Kranjci dosegli uprav velikanske vpehe, dasi so tudi ti vapehi le relativne vrednosti. Poglejte le, kako

se nas ob mejah bagatelizuje! Nič nam ne pomaga, da dan na dan zatrjujemo in s čini dokazujemo, da smo lojalni in brez-pogojno zvesti državljanji in da zahtevamo le toliko, kolikor se da spraviti v okvir avstrijske ustave in je v soglasji z obstoječimi postavami države naše. Speminjajo se nas pač, ko nas potrebujejo; kakor hitro nas pa več ne potrebujejo, postavijo nas hitro v kot po znanem receptu: Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan — er kann gehen. Jasen vzgled tega postopanja so uprav dovršene mestne volitve goriske, kakor je dokazal tamošnji naš dopisnik. Tama so znani italijanski intransigenti postali že tako nadležni, da se je tamošnja politična oblast po vsej pravici zbalá, da se jej ne zruši ugled na zdolaj in — na zgoraj. V stiski svoji iskala je pri Slovencih pomoči in jo tudi našla. Lanjske goriske mestne volitve so dokazale, da je vladi, v zvezi z lojalnimi slovenskimi elementi vsak trenutek mogoče zrušiti silo to. Od lanjskih volitev sem so laški srdeži v Gorici padali od stopinje do stopinje in pri letošnjih volitvah pokazali bi se bili gole ničle, da smo imeli Slovenci v očeh vladinih organov isto ceno, kakoršno smo imeli lani. Ali kaj se zgodi? Letos so isti organi Slovence lepo odslavili in se združili z onimi, proti kojim so lani iskali slovenske pomoči. In mi menimo, da društva „Circolo cattolico“ prečudno postopanje ni izviralo toliko iz nasprotstva do Slovencev, nego je bilo sad mogočnih vplivov se strani oblastnij. In najgovorimo o tržaških razmerah?! O teh razmerah velja jednoglasna sodba, da smo na slabšem, nego smo bili pod vladu Auerperga. Goli faktum je, da so se društva naša pred leti veliko svobodneje gibala, nego se morejo gibati dan-danes.

In v Istri? Napadi in izgredi po istrskih mestih — o kojih nam je poročati skoro v vsaki številki — lahko umeven so nam migljeji, v kakem zmislu dozorevajo kričeče istrske razmere. Niti zvišeni sveti

je groze, potem ga pa pričela motriti nekoliko časa. Kar se je posmejala, oči so jej radostno zažarele, mlado lice, čarobnost in nežnost izražujoče, pak jej je zasijalo od neizrečene sreče. V rokah imela je šopek rož, katere je vrgla k Pavlovim nogam z besedami: „Andrej! mili, zaželjeni!“ Kakor bi se ne mogla koj premagati od prevelike sreče, prijela se je potem za glavo in pobegnila.

„Za Boga! doktor, kaj je to?“ vskliknil je Pavel, katerega je očarala krasota mlade deve ter pretresel in ginil njen pozdrav in njeno vedenje. — „Kaj vse to pomenja? Ali ni . . . blazna?“ Prvikrat v njegovem življenju zdela se mu je ta beseda tako strašna, da jo je komaj izpregovoril.

„Da, bolna je ta naša Ofelija. Ljubila je ubožica premočno in, ko ji je ljubljenec umrl — izgubila je um.“

„Kaj mi je rekla?“

Doktor pojasnil je mojemu bratu, da ga je imela za svojega umrlega ženina. Razodel mu je pomen besed, ki so njemu veljale ter mu povedal tudi povest nesrečne deklice.

Ko sem bil pred nedavnim časom tam,

njih stan ne more braniti istrskih čuhovnikov pred surovimi izbruhi razdivjanih strasti. Ugovarjati nam utegne kdo: saj ste nedavno sami konstatovali velikanski napredek Slovanstva v Istri! Da, to je res: napredovali smo, ali napredovali smo iz sebe. Vsepeh ta dosegli so vzorni, nedosežni istrski rodoljubi s tem, da so vneli mej ljudstvom oni zvišeni čut, kojega je na indeks postavil velečastiti g. dr. Mahnič — po nalogu iz Ljubljane: vzbudili so mej ljudstvom narodno zavest in narodni ponos. In ravno zato, ker večina naših poslancev ne poševa tega čuta — kot prevažnega činitelja v borbi za naša prava — v toliki meri, kolikor zasluži, prišli smo si malo navskriž.

Še nekaj bi naveli, kar jako dobro znači načela sedanjega zistema. Ako se dan danes prepove kako zborovanje, kak shod ali kakov izlet, navadno velja izgovor: ker se je bati razburjenja in nereda. Vprašati pa moramo, iz kaknega vzroka so je pa v najnovejšem času prepovedala telovadnima društvoma v Ajdovščini in v Prvačini društvena obleka, ko sta vender ta dva kraja izključljiva slovenska in je njuna okolica, daleč na okrog, tudi zdržema slovenska in se torej nikakor ni bilo bati kaknega razburjenja? Namen prepovedi je jasen: da se prepreči, karkoli bi utegnilo pospeševati samozavest ljudstva. Potem takem smo v Trstu v vednem strahu, da ne bi zadel tudi našega „Sokola“ tak interdikt.

In kdor bi utegnil še dvomiti o načelih vlade, prečita naj izjave Taaffeja, Gautscha in Schönborna v proračunskem odseku. Iz teh izjav zveni nam nasproti: lasciate ogni speranza!

Potrebno se nam je zdelo nekoliko obširneje govoriti o nagibih postopanju našemu gledé na sedanji vladni zistem. Vtemeljili smo na kratko, da mi ne tiramo fakijske opozicije niti proti vladi, niti proti državnim poslancem, ampak da so vzroki povsem stvarni, koji nas silijo, da

povedal jo je tudi meni, a jaz vam ponovim to, kar sem od njega slišal.

Bila je hči bogatega kupeca iz velike trgovske vasi na Volginem bregu, nedaleč od mesta S. Smatrali so jo za prvo krasotico, ne le v rojstnej vasi, temveč tudi mnogo vrst na okrog. Veljalo jo je videti sosebno o praznikih, ko je nališpana šla iz cerkve. Mladičji bili so kar očarani in brez uma od tolike krasote. Ona, Nataša, kakor se je kazalo, ni zapazila tega. Z vsomi obnašala se je nekako hladno, ponosno. Oče njen imel je prijatelja, zelo bogatega kupeca. Pred nekolikimi leti poslal je le-ta sina svojega v Astrahan, da bi se ondi izučil kupčije. Ko se je vrnil sin — Andrej — videl je Natašo ter se zelo zaljubil v njo. Od tačas ni bila več mlada krasotica tako ravnodušna. Ljubila je ljubimca svojega, ljubila ga tako, kakor morejo ljubiti le nje podobne nature. Vse se je radovalo ljubimcev: roditelji, stari prijatelji, blagoslovili so z radostjo mlada zaročenca.

Avgusta meseca iti je moral Andrej za teden dnij po opravljenem svojega očeta; po vrnitvi sklenili so praznovati svatbo. Vse je bilo pripravljeno. Z gorkimi solzami čakala je Nataša svojega zaročenca ter hodila ves

smo se sedanjim položnjem nezadovoljni in da je potemtakem čisto naravno in dosledno, ako se svojega stališča zahtevamo, da poslanci zapusté dosedanje pot, kajti dosedanje skušnje niso nikakor vspodbujevalne, da bi i nadalje vstrajali na poti tej. Torej ne zmedeno, ampak skozi in skozi lo gi čno je postopanje naše.

Predno nadaljujemo, prosili bi častitega „Slovenca“ oproščenja za tó, da ga nazivljamo glasilom večine slovenskih državnozbornskih poslancev. Morda se motimo; ali z ozirom na to, da njega poročevalce vedno govori o skupnosti poslancev, to je: o „zvezi“, in da pritisne svojim poročilom navadno nekako oficijelen pečat, moramo tako misliti. In uprav zato, ker je „Slovenec“ izvestno bolj obveščen o namerah poslancev — ali morda celó o kakem načrtu, po kojem menijo dospeti do cilja — nego smo ni, obžalujemo, da je pojme naše kar brevi manum proglasil kot zmedene, mesto da bi nam bil pojasnil svoje pojme o sedanjem položnji slovenstva. Menimo, da takó odličnemu glasilu, kakor je „Slovenec“, nikakor ne zadostuje, da ima v zalogi svoji le pavšalna podtikanja „liberalizma“, „radikalizma“ in „sovražstva do duhovstva“, ampak želeli je nekoliko pozitivnih misli o političnem našem položnji. Toda ponavljamo: ne iz osira do nas — ki smo skromni in stojimo radi bodisi v najzadnji vrsti narodnih bojevnikov — ampak na korist stvari in v prevažni namen, da se javnemu našemu menenju zbistrijo pojmi — t.—

Črvi, kateri glodajo naša narodna društva.

(Konec).

Ona črna mora, ki teži na našem ubogem narodu že od nekdanj in ki se je utihotapila tudi v naša narodna društva; oni črv, ki noč in dan izpodjeda na stebrih,

teden vsa pobita okoli. Slednjič prišel je zaželjeni dan ženinove vrnitve. Opoldne imel je pripluti parnik, na katerem je bil Andrej. Nataša čakala ga je že celo jutro na pristanu. Minol je naznačeni čas, minol je dan, a parnika še ni bilo. Kmalu raznesel se je glas, da sta se potopila dva parnika z mnogimi ljudmi. Čez malo časa izvedelo se je, da je tudi Andrej bil žrtva nesreče.

Nataša ni se ustrašila tega, niti ni zaplakala. Vsako jutro pak je došla na pristan in pričakala tam ves dan, dokler je niso se silo odpeljali domov. Dozdevalo se je, da ni vedela čisto nič za vse, kar se je godilo krog nje; nič ni slišala, nič odgovorila ter neprenehoma čakala le svojega poginolega zaročenca. Jasno vam je torej, kam je privela to čudno deklico prevroča ljubezen.

S temi besedami končal je doktor životopis Natašin. Ko ga je pripovedoval Pavlu, slušal ga je le-ta molče, potem je vstal, poslovil se, besede ne izgovorivši, od doktorja ter odšel. Ves dan imel je le obraz Natašin pred očmi, po noči pa ni mogel zaspati. Neprenehoma stala je ona, kakor živa pred njim. Stala je v okviru vijočega se zelenja. Svetli lasje v težkih

PODLISTEK.

Ruska Ofelija.

Povest, iz ruščine prevél — r.

(Dalje.)

Tamošnji glavni zdravnik v norišnici povedal mi je žalostno zgodovino mojega brata. Na parniku, ki je plul v S., zvedel je namreč Pavel iz razgovorov sopotnikov, da je v le-tem mestu bolnica za blaznike. Izrazil je željo videti tamošnje blaznike. Nekdo izmej sopotnikov obljubil mu je seznaniti ga z glavnim zdravnikom v bolnišnici. Drugi dan šel je Pavel se svojim vodnikom v bolnico. Doktor vzprejel ga je zelo prijazno in mu ponudil priliko, naj si ogleda bolnike. Šla sta po nekolikih hodnikih. Neki starček narodil je na Pavla tak utis, da je koj tam narisal njega portrét. Po obhodu šla sta v pritličje, v doktorjev kabinet. Bil je krasan poleten dan; okna obrnena na vrt bila so odprta. Nova znanca sta sela in se pričela pogovarjati. Kar se je pokazala v okviru jednega okna, ovitega z divjo vinsko trto, mlada in krasna deklica. Vprla se je na podoknik in z ravnodušnim pogledom zrla v sobo; ko so zazrle njene velike oči Pavla, stresla se

1891
66
7620

radi verujemo, da jih vi niste poklicali, poklicalo pa jih je vaše javno postopanje in delovanje, s katerim se marsikdo ne more in ne sme strinjati. Dopisnike imenujejo tudi „nemirneže“. Lepo prosimo, povejte nam, kdo je nemirnež; tisti, ki stvarno poroča o napakah in nedostatkostih ter želi, da bi se iste odstranile in da bi mir bil, ali pa oni, ki dela napake in nerodnosti, ki vzbujajo nevoljo in nemir? Pregovor veli, da naj se čedi volk odstrani in ovce bodo mirne. In slednjič veste kaj še? Minuli so časi, ko smo na vse molčali, ko smo imeli na zunaj navidezni mir, doma pa le nezadovoljstvo in jadikovanje. Sedaj hočemo luči, pravice in resnice in ko do tega pridemo, imeli bomo v resnici pravi mir. Kdor se pa z našim poštenim programom vjemati ne more, svetujemo mu, naj da javnemu delovanju ostavko. Tako si hrbet najbolje zavaruje. Če bo treba, se zopet oglasimo. Do tedaj pa na zdar! —č.

Različne vesti.

Pogreb barkovljanskega veljaka gosp. Andreja Martelanca bil je velečasten in je pričal o velikem spoštovanju, koje je vžival pokojnik pri rojakih svojih. Pogreba sta se udeležila veteransko društvo z godbo in polnoštevilen pevski zbor „Adrije“, v sprevedu pa se je pomikalo našem menenju nad 3000 ljudi. Pevci „Adrije“ zapeli so žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in na grobu. Razne društva položila so na rakev vence se slovenskimi napismi. Mir in pokoj njegovi duši!

V spomin pokojnemu Dolinarju. Prihodnjo nedeljo, 7. t. m., ob 11. uri zjutraj bode se v cerkvi sv. Antona novega darovala sv. maša v spomin 5 letnice smrti pok. Ivana Dolinarja. Naprošeni so narodnjaki, da se je mnogobrojno udeležijo.

Vergottinijeva volitev. V svoji ponedeljski seji sklenil je legitimacijski odbor državnega zbora **jednoglase**, predlagati, da se gori omenjena volitev uniči.

Z Dunaja se nam piše o tej zadevi: Čelb član Coroninijevega kluba, posl. Bonda, glasoval je za uničenje. S tem so dobili moralno zausnico vsi oni, koji so sodelovali pri volitvi Vergottinija. Popolno zadoščenje za bedni rod naš bilo bi seveda, ako bi kar na Dunaj poklicali pravega njega zastopnika dr. M. Laginja. Temu se pa ni nadejati in trebalo bode še enkrat voliti. Toda bomo zadovoljni s tem, kar smo dosegli.

Sviftijancu, ki v „Slovencu“ pod črto prodaja dovtype svoje, zljubilo se je, tudi našem listu obrniti pozornost svojo. Slavni ali neslavni Sviftijanec meni, da je zadnji čas, da prekrati „Edinost“ svoj že davno zastareli naslov. Le počasi, gospod dovtipnež, ko govorite o „miru“ in „edinosti“, kajti podali ste se na opolzala tla! Čujte: da so povsod drugod v Slovenih taki mejsobojni odnošaji, kakoršni so v Trstu, ne bi doživljali takih dogodkov, kakoršni so se dogajali letos v Ljubljani na veliko škodo narodu slovenskemu. S tem pa še ni rečeno, da je menenje mej tržaškimi Sloveni kar uniformovano in da ni mej nami različnih nazorov. Ali pri nas se ljudje lepo pogovoré, kakor se možem spodobi in konečno se pokore vsi zapovedi narodne blaginje. To je pravi „mir“, to je prava „edinost“. Doma, v svoji hiši zgrabite torej za metlo: dela bode imeli dovolj! Wozu in die Ferne schweifen?! Kdor pa v dostojni obliki — in vest nam pravi, da nam je bila oblika vedno dostojna — kritično in stvarno razpravlja o postopanju gospodov poslancev, ta še ni radi tega nemirnež. Ako vi drugače trdite, kažete le, da ne umete naloge javnega glasila.

Laž! „L'Independente“ z dne 30. maja t. l. št. 503 prinesel je vest, da je poslanec prvega okraja, g. dr. A. Sancin, proti temu protestoval, da bi se užitninska linija zžila in bi obsegala le Gretu in

Rocol. To je nesramna laž, koji namen je očeviden: očrnuti rečenega slovskega poslanca. G. dr. Sancin je protestoval le proti tarifi, kojega uvesti namerava mesto. Po tem tarifu morali bi prebivalci tržaške okolice plačevati 100—150% ni dodatek dachu, tako, da bi jim čisto nič ne koristilo, ako bi se užitninska črta prav stisnila. Mestne gospode prečudna ljubezen do naših okoličanov je vsak dan očevidejna.

Rekurz proti odloku mestne oblasti, oziroma deželnega šolskega sveta, s kojim se odklanja prošnja za osnovno slovenske ljudske šole v Trstu, odposlali so dotični prosilci danes visokemu c. kr. naučnemu ministerstvu.

Užitninska črta tržaška. Poročevalcem o dotični vladni predlogi izvoljen je dr. Menger kot pripoznan veščak v stroki tej. Po predlogu dra. Mengerja sklenil je davčni odsek, zaslišati vodjo mestnih taks tržaških, g. Apolonio, kot eksperta. Gori omenjeno vladno predlogo priobčimo v prihodnji številki.

Odprava proste luke. V seji državnega zbora dne 1. junija predložil je minister za trgovino postavni načrt o izvršilnih naredbah za odpravo proste luke. Nadalje je isti minister predložil postavni načrt, s kojim se uvede državni užitninski davek v Trstu in po njega okolici. Izvršilne navedbe za odpravo proste luke določujejo, da od 1. julija naprej se carini podvrženi blago sme prosto carine uvažati le v to določeno prosto obsežje; v magacine pa le pod nadzorstvom carinarskih uradov. Vse inozemsko blago, ki se nahaja z dnem 1. julija v zalogah, podvrženo je carini. Dovoljeno je pa to blago zopet izvoziti v inozemstvo ali hraniti je na prostih mestih ali v magazinih, toda pod nadzorstvom carinarskih uradov. Neresnične napovedbe glede na množino blaga amatrale se bode kot tihotapstvo, osobito se bodo ostro kaznovali prestopki glede tihotapskega uvažanja piva, sladkorja, škicčenega kamnenega olja in žganih pijač iz notranjih dežel. Onim kategorijam blaga, koje so dosedaj uživale olajšave, ostanejo te olajšave in se jim pridružijo še druge kategorije. Vladi se dovoli, da v sporazumljenji z ogorsko vlado uvede olajšave gledé shranjevanja blaga v magazinih in carinarsko-uradnega nadzorovanja prometa ladij. Najdalje s prvim avgustom prične se prosti promet mej dosedanjim obsežjem proste luke in obsežjem avstro-ogorske colne zveze.

Borzna deputacija javlja gospodom trgovcem, da morejo v veliki borzni dvorani upogledati razne navedbe, tikajoče se carinarske manipulacije, magacinov itd, in sicer od 10. ure predp. do 2. ure p. p. in od 4. do 6 ure zvečer.

Izredni občni zbor „Del. podp. društva“ bil je prilično dobro obiskan. Vsprejele so se po živahni debati nekatere spremembe pravil, katere spremembe je predlagal ed-stopniški društveni odbor. Tudi glede izplačevanje zavarovalnine v slučajih nezgod, vnela se je ostra debata. Več govornikov je zahtevalo, da se zavarovalnina, katero po postavi društvu plača zavarovalnica, izplača delavcem. Ker pa postava, kakor so pojašnjevali predsednik in drugi govorniki, tega ne dovoljuje, sklenilo se je z večino glasov, da se sprejme v pravila poseben odstavek, koji določuje, da zavarovalnina pripada društvu. Kajti društvo je itak zavezano dajati bolniku navadno bolniško podporo za dobo jednega leta. Po preteku jednega leta pa pripada omenjena zavarovalnina poškodovancu.

Odbor „Del. podp. društva“ se je naslednje konstituiral. I. podpredsednik dr. M. Pretner; II. podpredsednik Ljudovít Ružić; tajnika Maks Cotič in Fran Hafner; knjigovodja, Jakob Perhavec; blagajnik, Dragotin Schmidt; knjižničar, Anton Bogdanović; gospodarji Jernej Novak, Jernej Čelan, Anton Slajko Andrej Vrtovec; načelnik veselicega odseka.

Valentin Kosovelj, njega namestnik Gregor Lotrič. V razsodišče je volil odbor Andreja Benčina in Frana Žitko. Slednjič so izvolili 10 odbornikov v zdravstveno komisijo in okolo 40 članov nadzorniki.

Občnega zbora pevskega društva „Veslesila“ v Škednju udeležilo se je zadostno številno članov. Predsednik društvu, g. Zemljoslav Sancin, povdarjal je važnost tega društva ter priporočal društvnikom, da redno obiskujejo pevske vaje. Poročili tajnika in blagajnika sta se odebrili. Prispevki članov znašali so 191 gl. 70 kr., drugi dohodki 497 gl. 82 kr., skupni dohodki torej 689 gl. 52 kr. Stroškov je bilo 544 gl. 64 kr., ostane torej čistega v blagajni 144 gl. 48 kr. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni: Ivan Godina-Kudrič, predsednikom; Ivan Sancin-Toč, podpredsednikom; Lovro Sancin-Oraž, Ivan Godina-Ban, Josip Sancin-Drejač, Franjo Šuman in Lovro Godina-Drlin, odborniki; Ivan Godina Figne, Jos. Flego-Lazar in Valentin Vouk, namestniki. Pri prvi odborovi seji izvoljena sta bila Lovro Sancin-Oraž tajnikom in Ivan Godina-Ban blagajnikom.

Na občnem zboru „Slavjanske Čitalnice u Pulju“ dne 24. maja izvoljeni novi odbor konstituiral se je tako: predsednik: Dr. M. Laginja, podpredsednik: Ivan Špik, tajnik: Dr. K. Janežič, blagajnik: Dragotin Fakin; odborniki: Bole Marko in Anton Fakin; namestniki: Ant. Stipančič, Jernej Cibič, Anton don Jakič, Fran Perič, Jurij Bolé in Ivan Petrič.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo, dne 7. junija t. l. v vrtu gostilne „Alla bella Barcola“ (blizo župne cerkve) domačo veselico s petjem, igró in deklamacijó, s sledečim vspeedom: 1. Hr. Volarič: „Opomin k petju“, zbor. 2. P. H. Sattner: „Majniku v pozdrav“, mešani zbor. 3. Deklamacija. Deklamuje 6-letna deklica Martelančeva. 4. * * *: „Mlatiči“, prizor prihodnjih vekov, izvršujejo dečki. 5. * * *: „Sarafan rudeči“, ruska narodna, za mešani zbor, harmoniziral H. Ražem. 6. Jenko: „Što čutiš“, zbor. 7. I. Ogrinec: „Kje je meja?“, izvorna gluma v enem dejanju. 8. Prosta zabava. — Začetek ob 5½ uri zvečer. — Ustoppnina 20 nč. za osebo. — V slučaju slabega vremena veselica se vrši v dvorani. K obilni udeležbi vabi ODBOR

Vabilo k izletu, katerega napravi akad. društvo „Triglav“ dne 7. in 8. junija 1891. v Ljutomer. Vspeored: V nedeljo dne 7. junija: Odhod iz Gradca ob 5. uri 50 m. zjutraj. Prihod v Ljutomer ob 11. uri 16 min. Banket ob 1. uri. Koncert ob 7. uri zvečer. V ponedeljek dné 8. junija: Izlet v okolico. Vspeored koncertu: (A.) Pozdrav. 1. D. Jenko: „Slovenska himna“ poje možki zbor. 2. Bibica: „Karašik hrv. pjesama“, udarja tamburaški zbor akad. društva „Hrvatska“. 3. Dr. G. Ipavec: „Lestovki v slovo“, poje mešani zbor. 4. Slavnostni govor, govori g. cand. prof. Fr. Gestrin. 5. Komočar: „V tvojem naročji“, udarjajo „Cvenski tamburaši“. 6. Dr. G. Ipavec: „Oblaku“, četeterospev. 7. Meyerbeer: Cavatina iz opere „Robert djavo“, udarja tamb. zbor akad. društva „Hrvatska“. 8. Dr. G. Ipavec: „Savska“, poje možki zbor. 9. F. S. Vilhar: „Domovini“, puje mešani zbor. 10. K. Mašek: „Pri zibelí“, udarjajo „Cvenski tamburaši“. 11. H. Sattner: „Za dom“, poje možki zbor. — (B.) Prosta zabava in ples. Vstoppnina k koncertu 20 nč. za osebo. — Pri koncertu sodelujejo iz prijaznosti akad. društvo „Hrvatska“, „Ljutomerska čitalnica“ in „Cvenski tamburaši“.

Slovensko posojilno in kosumno društvo, vknjiženo zadrugo z omenjenim poroštvo snujejo rodoljubi rojanske fare pri Trstu. Javni shod ob osnovi tega prepotrebnege društva. prvega enake vrste v Trstu, bode prih. nedeljo dne 7. t. m. v prostorih otroškega vrta sv. Cirila in Metoda v Rojanu po nastopnem vspeoredu: a) Nagovor. b) Čitanje in razgovor o pravih. c) Vpisovanje udov. d) Volitev

začasnege predstojništva. K obilni udeležbi uljudno vabi snovalni odbor. —

Za podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu nabrali so dne 29. maja prijatelji, praznujoči Ferdov imendan gl. 3-30. — Zbrana vesela družba pri dobrem kozarcu vina v krémi „Pri slovenski zastavi“ preostanek računa 80 kr. — J. P. daroval je 50 kr. — V veliki žalosti radi usode g. Vergottinija darovala sta dva prijatelja eden gold.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrali so „Proseški krokarji“ v Zgoniku dne 25. maja 2 gl.

Za VI. župno cerkev nabralo se je dosedaj 30,340.89 gl. Nadaljne prispevke vsprejemajo škofijska pisarna, stavbeni odbor in vsi gg. župniki škofije. Delo napreduje lepo; sedaj je že pokrit presbiterij so zakristijo in stransko kapelo.

Dne 1. julija blagoslovi so slovesnim načinom ta prvi del hiše božje.

Iz Trsta se nam piše: Nek Vipavco po rodu uležil je pred 7 meseci prošnjo, da se mu na jednem tržaških trgov odkaže prostor, kjer bi prodajal sadje. Predčerašnjem pokličejo ga na magistrat. Predstavivšega se, vpraša ga dotični uradnik, od kod da je doma. Prositelj odgovori: Iz Vipave. Uradnik: zarezí potem: „Tuimate vaše „karte“ in pojte v Vipavo, da vam tam odkažejo prostor.“ Naš mož mu odvrne, da je Avstrijec in živi že 30 let v Trstu, da sme torej prositi za to, kar se celo Italijanom dovoljuje. Na to pa uradnik: Uprav za te poslednje moramo skrbeti, vi pa pojte in casa del d.....!

Iz spodnje okolice se nam piše: V nedeljo, dne 31. maja se je vrčila v Barkovljah procesija sv. R. Tel. prisustvovanjem mag. Flego in dveh družih g. župnikov. Kakor po navadi bilo je pri tej procesiji i letos vse polno domačega vernega občinstva. Red bil je uzoren; vsa okrasba, cerkvena oprava in drugo pa je kazalo, da je v Barkovljah v cerkvenih zadevah energični g. župnik na pravem mestu. V procesiji je svirala vojaška godba, a pel je močan zbor domačega društva „Adrija“. Pevci so peli jako dobro in rešili v tem obziru popolnoma svojo čast. Vaškega načelnika, poznanega Visintinija, ni bilo v procesiji; pogrešal ga ni gotovo nobeden. Dobro pa je, da ta človek sam priznava, kako pozna mišljenje domačinov; vedel je, da bi bil peto kolo pri vozu! — Užalilo nas pa je, da ni bil nide den tukajšnjih šolskih učiteljev navzoč pri cerkveni tej slavnosti. S tem ne dajejo posebno lepih vzgledov mladini naši.

Popoludne vršil se je pa v Barkovljah pogreb vrliga rodoljuba in veljaka, gosp. Andreja Martelanca. Tu se je očitno pokazalo, kako zna ceniti naše ljudstvo svoje veljake—vzorne rodoljube! Občinstva je bilo res ogromno število. Vsa domača društva položila so na rakev vence, enako tudi mornarji (zavornanti) z napisom: „Zavornanti svojemu predsedniku“. Kot zjutraj pri procesiji, tako popoludne pri tem pogrebu rešili so pevci svojo ulogo dobro. Pisec teh vrstic omenja to posebno, ker se strinja s člankom „Edinosti“: Črvi, kateri glodajo naša narodna društva!

Pokojni Andrej Martelanc je bil mož jeklenege značaja; takega značaja treba okoličanskim voditeljem-rodoljubom. Prvi pokojnika je dičila zlata svetinja hrabrosti. Pokojnik prepredil je namreč — na čelu vojakom bivšega „batalijona“ — izkrcanje italijanskih vojakov. V l. 1848. temni noči odposlala je namreč v tržaškem zalivu nahajajoča se Sardinska eskadra več čolničev, napolnjenih z vojakí, da se izkrcajo ob Barkovljanskem obrežji. Pokojnik je bil tedaj voditelj ponočne straže in je prvi zapazil namere sovražnika. Okoličanski vojaki pod vodstvom vrliga Martelanca prečili so namere sovražnika, kateri je imel pri tem več mrtvih in ranjenih. Pokojnik je bil odločen rodoljub, veren katoličan in zvest Avstrijanec — mož, kakoršnih primanjkuje marsikje po okolici.

na kojih slone vsa naša podjetja, ta največji, ta vsakdar nenasitni črv je nesloga, nejednost. Tako mali narod in tako nesložen; tako blag namen je društvam in take grozne nejednosti najdemo povsod! Mesto da bi bilo vsako narodno zbirališče sveti hram, kjer naj bi vsakdo pozabil vsa sovraštva in vse sitnosti, koje je imel s kom v privatnem življenju; mesto da bi tu bili vsi največji prijatelji, kjer bi vsi tekmovali v blagor društva in naroda in kjer bi gojili ljubezen do naše svete stvari: najdemo le prepogostoma, da tudi v teh narodnih hramih kraljuje razprtija, sovraštvo in nesloga. „Sloga jači, nesloga tlači“ veli narodni pregovor in tako je tudi pri društvih. Radi osebnosti mora društvo le prevečkrat trpeti. Vem za slučaj, da ste se dva člana radi ničevih stvari sprla. Bila sta oba jako delavni moči na našem narodnem polju, bila sta odlična rodoljuba. A kaj se zgodi? Jeden od teh dveh ni prišel radi neprijatelja nikdar več v društvo in odtegnil se je tako vsakemu društvu nenu delovanju. No, prav lahko rečete: radi jednega človeka še ne bo konec sveta! A to ni tako! Ta, koji se društva izogiblje, ima tudi svoje prijatelje, kateri so radi le v njegovi družbi in tako se odtegnejo ž njim tudi drugi. Pravi rodoljubi pozabiti bi morali radi društva, radi ljubezni do naroda, take malenkosti, kajti le tako nam je mogoče, da bodo naša društva v resnici narodna društva, koja naj bi čuvala naše svetinje pred ptujimi navali in bi nčile plamen za našo sveto stvar, za našo sveto idejo; za one idejale, katere doseči, bōdi vsakemu sveta dolžnost.

Društva služijo v probudo naroda in kako veselje je moralo napajati dušo vsakemu rodoljubu, ko je videl, kako tekmuje duhovščina in posvetnjaki v probudo naroda, ko je videl, da je duhovščina glavni steber društvom, ob katere se zastoj zaganjajo najhujši valovi. A časi se spreminjajo. Res, to se še vse godi v Istri, v Korotanu in na Štajarskem, a na Kranjskem je vse drugače. Mnogo je društev, kojim duhovniki niti člani niso in najde se duhovnik, ki je celo nasproten društvom. Kranjsko je začela posnemati Primorska! Ono razporno jabelko, koje je vrgel goriški „rodoljub“ v društva, koje je vrgel med duhovnike in posvetnjake, ono jabelko je že začelo dozorevati in duh njegov veje že po vsem Slovenskem. Še se vesele naši bratje v sredini, da pri nas je še sloga, da pri nas sodelujejo duhovniki in posvetnjaki (ali kakor nas nazivljejo: „liberalci“) v probudo naroda, a žalibože, ta strupena „kal“ pokazala se je tudi po Primorskem. Res je pri nas velika večina takih gg. duhovnikov, kojim je napredek

kitalh ležali so jej po pločih; stroge črte starinsko-prekrasnega obraza spominjale so ga starih kipov, a njene črne, velike, globoke oči zrlle so nanj z izrazom veličastva in iskrene ljubezni.

Drugo jutro prišel je Pavel zopet v bolnico in povedal doktorju, da mu deklčin obraz ni dal pokoja. Prosil ga je, naj mu dovoli, da jo naslika. — „Nikjer, ni v domovini svoji, ni v klasični Italiji,“ rekel je „nisem srečal nič jednakega. Ta blazna deklica je baš za poetični predmet; bilo bi škoda opustiti, da izgine taka krasota brez sledu.“

Doktor, želeč videti, kakšen učinek napravi na Natašo drugo njeno svidenje s Pavlom, uslišal je njegovo prošnjo. Nameraval je biti prisoten pri njenem svidenju, a tako, da ga ne opazita. Pavel vzel je vse za slikanje potrebne reči s seboj. Priveli so ga v vrt, pripadajoč k doktorjevem stanovanju. Že zdavnej velel je doktor voditi Natašo o lepem vremenu v njegov vrt. Opazil je namreč, da jo je društvo drugih bolnikov zelo žalostilo in da se je bedna deava manj nesrečno počutila v čistem vzduhu, mej cvetjem in drevjem. Dobri starček naredil je vse, kar je mogel v olajšanje njenega trpljenja.

(Konec prih.)

in blagor naroda ljubši nego razprtije, a bati se je vender, da ne bi se tudi tu vkoreninili goriškega „rodoljuba“ pogubni nauki, katere mu narekujejo od tam, kjer narodnosti naši niso prijazni. Mi poznamo to tihe rovanje proti nam, kojega namen je, udušiti narodno zavest v ljudstvu našem. Glavna ovira „plemenitim“ tem namenom so pa narodna društva. Zato pa proč žnjimi! Zató pa oni vskliki, da so društva nevarna; zato ona zlobna obrekovanja, da so društva oni kraji, kjer se uči pohujšanje, kjer vzraščajo elementi, koji so državi pogubonosni! In tem naukom so verovali nekaterniki. Iskali so vzrokov, da izstopijo iz društev. In našli so jih seveda kaj lahko, ker so jih po vsej sili hoteli najti. Temu je bil vzrok „Slovenski Narod“, drugemu „Nova Soča“, tretjemu „Edinost“ itd. itd.

Da gospōda, svobodno vam je, korakati po tej poti; nikdo vam ne more braniti, ako nas po vsej sili hočete zapustiti, a zapomnite si, da hvaležnega naroda ne bodete imeli za seboj. Goriškega proroka duh zamoril je pevsko žilo pesniku-duhovniku, kojega ljubi ves narod in za kojega bi bil šel vsakdo izmed nas v najhujši ogenj; moža, kojega značaj se še vedno sveti kot jasno solnce. Tega moža srce trpi radi dogodivše se mu krivice vse zemsko gorje.

Le triumfujte! Nam pa, ki ljubimo rod svoj in ki smo zavzeti za njega vsestranski napredek, nam se krči srce! Ali zapomnite si, da izvestno pride dan, ko dobri naš narod spozna prave nakane vaše in tedaj vas popiha raz pozorišče vihar obče nevolje. P—i.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. O postavnem načrtu, tikajočem se izvršilnih naredeb za odpravo proste luke govorimo na drugem mestu. V isti seji dne 1. junija predložil je minister za notranje zadeve postavni načrt, tikajoč se prometa z živili in načrt, v kojem so označena določila proti obče nevarnim socijalističkim nastojanjem. Poslanci Promber in tovariši predložili so postavni načrt, tikajoč se uravnanja plač državnih uradnikov.

V seji dne 1. junija naznanil je ministerski predsednik, da se osnujejo državni zavodi za preiskovanje živil in posebni kurzi za poučevanje organov zdravstvene policije, ako se vsprejme dotična vladna predloga.

V proračunskem odseku izjavil se je finančni minister Steinbach na interpelacijo poslanca Bärnreitherja, da se vrše obravnave glede vravnanja valute, da pa sedaj ne more dati pojasnil. Stalna valuta je za Avstro-Ogrsko veliko vrednosti; po njega menenju je pa tako stalnost jedino tedaj mōči doseči, ako se uvede zlato kot vrednostna kovina. Uvedenje bimetalizma (dvojne kovine) je nemogoče. O načinu, kako dobivati potrebno zlato, se vrše obravnave. Žrtve pa bodo velike in zato treba previdnosti. Nепrestano treba pa gledati na to, da se ustanovi valuta.

Trgovinski minister vsprejel je deputacijo, obstoječo iz 19 poslancev iz Trsta, Istre, Koroške, Zgornje Avstrijske in Češke, koja mu je izročila peticijo za gradnjo železnice Divača-Loka in da se progá ta podaljša čez Karavanke. Trgovinski minister izjavil se je ob tej priliki, da je glede na zvezo Trsta z notranjimi deželami načrt železnice čez Karavanke stopil na prvo mesto diskuzije. Državnemu zboru predložil se v bodoči sesiji železnična predloga, odgovarjajoča koristim skupne države; s tem pa ni rečeno, da bi se predloga ne ozirala na sedanje migljeje ali želje. Če je le mogoče, bode vlada še v tem letu začela premišljati o zgradbi jedne ali druge nasvetovanih dveh železnic.

Odsek za vinorejo vsprejel je predlog, vsled katerega se postavijo škode,

provzročene po trtni uši, pod postavo za elementarne nezgode; dotični posestniki imajo pravico zahtevati, da se jim davek odpiše; vlada se pooblašča dovoljevati poškodovanim občinam brezobrestne prodajme, koje je vrniti v 10 letih, toda s pogojem, ako je pričakovati od strani dežele jednake pomoči. Minister za poljedelstvo izrekel se je zadovoljnim s temi sklepi.

V osornem postopanju grofa Taaffeja v proračunskom odseku proti Mladočehom je sicer izražena najhujša obsodba politike staročeških in morda tudi nekih drugih optimistov, ali postopanje to utegne imeti dokaj ugodne posledice. Izjave grofa Taaffeja vzbudile so obče veselje v nemško-liberalnem taboru, kajti povedo nam na vsa usta, da naj se Slovani kar odpovedo hrepenenju po enakopravnosti. Uradni jezik ostane nemški, kakor je bil doseđaj. Ako pomislimo, da je vsega naroda češkega uprav to najiskrenejša želja, da se pri uradih v deželi Češki uvede češki jezik kot notranji poslovni jezik, nam je jasno, koliko vzburjenosti so morale provzročiti g. ministerskega predsednika izjave. Ugodna posledica bagatelizovanja naroda češkega po grofu Taaffeju utegne pa biti ta, da se obe češki stranki jedna drugi zopet približati. Ako bi se to zgodilo, bilo bi to velike važnosti gledé na bodočo taktiko vseh avstrijskih Slovanov. Potem bi odpadli prazni izgovori vseh onih, ki sedaj, znanim, Slovonom neprijasnim dunajskim krogom na ljubo narodu češkemu hrbet obračajo: izgovori o nezrelosti Mladočehov. In da nade naše niso povsem prazne, pričá na pisava staročeške „Politike“ z dne 31. maja t. l. ki pravi: „Grof Taaffe rekel je v svojem odgovoru, da ni smeti polen pod noge metati bodisi-kateri narodnosti samo v ta namen, da se napravi veselje káki drugi narodnosti. Tu pa me gre za to, da bi se narodu češkemu napravilo kako veselje, ampak da se mu dādo pravice. Če pa hočemo poravnati krivice in če služimo pravici, s tem še nismo nikogar žalili, tem manje, ker s tem ne kratimo nikogar pravic. Grof Taaffe noče dovoliti narodu češkemu njega pravice, samo da bi ugodil nemško-liberalni stranki in bi si osigural nje podporo.“

G. ministerski predsednik nasprotuje pa se svojim postopanjem svojim lastnim besedam, kajti se svojim odgovorom užalil je jeden cel narod, samo da ugodí jednemu delu družega naroda. Posledice temu naj si sam sebi pripiše. Našel nas bode združene. Pripadniki „narodne stranke“ vedo tudi v tem slučaju, kakó jim velela rodoljubna dolžnost. Nismo sporazumljeni s taktiko Mladočehov, ali pripravljeni smo v to, da obe stranki skupno postopati, ako treba odvrāčati narodu preteče nevarnosti. Mladočehom, kot zastopnikom naroda v državnem zboru (Dobro, dobro! — isto trdimo tudi mi, a smo po ljubljanskih teorijah radi tega grozni brezbožneži in brezverci! Op. ured.) velja sedaj premišljati, kakim načinom bi se omogočilo tako skupno postopanje“.

Vnanje države.

Car in carica bavila sta se v Moskvi. Obiskala sta francosko razstavo. Vsprejeli so ju osebe tamošnjega francoskega poslaništva in ruski dostojanstveniki. Mnogobrojno občinstvo pozdravljalo je navdušeno visoki par.

Kakor javlja „Novoje Vremja“ postavijo se hebrejske šole pod strogo nadzorstvo. Državnemu svetu ruskemu došel je načrt osnove medicinskega zavoda za ženske.

Kralj Rumenski slavil je 25 letni svoj jubilej. Ob tej priliki zaukazal je ministerskemu predsedniku, vsem se zahvaliti na pojavih ljubezni in udanosti. Odmev v inozemstvu pričá, da Rusija simpatično pozdravlja vkoreninjenje monarhičnega principa v Rumuniji.

Bismarčkova politika zaščitne carine za gospodar-ke pridelke maje se

na vseh straneh. Valed visoke carine podražilo je silno vse žito. Bič, kojega je Bismarck splel proti državi naši, tepe sedaj njega lastne rojake. Zato pa zahtevajo z vseh strani, da se zniža carina na žito. Državni kancelar izjavil je v državnem zboru, da vlade pač namerujejo pōtem trgovinskih pogodb nekoliko znižati carine na žito, ali tega ne bi mogel nasvetovati, da se uvede povsem svobodna trgovina z žitom, tem manje, ker je dvomljivo, se-li bode potem cena kruha znižala.

V konzistoriji dne 1. junija imenoval je sv. Oče nadškofa Rotellija in Gruscho kardinaloma ter je prekonizoval 21 škofov. V dotični alokuciji hvali papež nova kardinala. Alokucija govori tudi o delavskem vprašanju ter pravi, da je tolažljivo, da hočejo vlade, poštevajoče naredbe, koje predlaga cerkev, sodelovati pri reševanju tega vprašanja.

DOPISI.

Iz Ajdovščine prejeli smo naslednji popravek.

Slavno uredništvo „Edinosti“!

Sklicajte se na §. 19 tiskovne postave, naprošeno je slavno uredništvo, da sprejme in v prihodnji številki cenj. lista „Edinost“ na onem mestu, na katerem se nahaja dopis iz Ajdovščine v št. 41. od 23. maja t. l., objavi:

I. Trditve, da je občina s prodajo starega in nakupom novega farovža škodovana, in da se je ta kupčija nenadoma završila, je neresnična, ker se je vršila (na večletne prošnje prejšnjega in sedanjega gospoda župnika) na podlagi strokovnjaške cenitve po postavnem sklepu občinskega starestinstva v večkratnih javnih sejah, in potrjena bila od visoke deželne odbora.

II. Za kaj se je porabil denar, kateri je bil namenjen za vodotok, poizve lahko vsak občinar iz sklepov obč. starestinstva in potrjenih občinskih računov.

III. Ni res, da je stala naprava pumpe na trgu 173 gid., kajti komaj toliko stane nakup treh pump z dolgimi cevmi in z vso pripravo, in kopanje 8 metrov globoke jame, dovaževanje in odvaževanje materijala, kovaško in zidarско delo, škrli itd.

Voda te pumpe je bila do 24. t. m. popolnoma čista, in rabila jo je velika množina prebivalcev. Od 24. t. m. naprej je postala voda zelena. Od kod ta sprememba, bode pokazala kemična analiza.

IV. Uravnava hudournika Lozavšek se je vršila z državnim denarjem na način, kakor je zahtevalo c. kr. okrajno glavarstvo v Gorici, katero je delo odobrilo.

Županstvo v Ajdovščini
dne 31. maja 1891.

Župan: D. Godina.

Iz Škrbine, 24. maja t. l. Predzadnja „Edinost“ je prinesla „poslano“ iz Škrbine v obrambo našega župana. Poslano so podpisali: občinski sluga, občinski denarničar in nek županov sosed. Ti trije na celi stvari res „nedolžni“ može pravijo: „Dokler ne vzemo ime dopisnikovo, imenujemo ga lažnika“. In ko bi se dopisnik ovadil, potem bi bilo vse res, kar se je pisalo? Ha, čudna logika! No, dragi, ne mislite, da vam pojdeje dopisniki tako lahko na limanice. Onemu pa, ki je poslano skoval, povemo, da bomo dopisniki še le takrat lažniki, ko nam trditve z dokazi ovržete; tega pa se ne bojimo, ker pisali smo resnico in le resnico!! Dođati imamo le to, da smo povedali še zelo malo ali pa celo nič in še to je bilo v rahli in mili obliki. Kakor vidimo razmere, treba bode tedaj še! Dopisnikom se tudi preti, da se jim bode že pokazalo in posvetilo; mi pa dvomimo, da bi dopisniki iz prejasne svitlobe resnice mogli videti v vašo temoto. Pokazati ne boste mogli tedaj prav nič, ker dokler je resnica na naši strani, se ne bojimo nikogar! Dopisniki se imenujejo tudi „nepoklicani“. To

Iz Hrenovske fare se nam piše: Binkoštno nedeljo imeli smo pri nas lepo slovesnost: blagoslovila se je namreč nova kapelica Marije prečiste device, stoječa ob okrajni cesti, vodeči proti Predjami. Blagoslovil jo je velečastiti dekan postonjski, gospod Hofstetter z asistenco g. župnika Puca in dveh drugih domačih gospodov duhovnikov. Kip Marije device je 1 meter in 68 cm. visok in so ga kupili domači fantje in dekleta po posredovanju gosp. župnika — Veliko zaslugo na tem sta si tudi pridobila župan Jože Mejak vlgo-Jerk in podžupan Jakob Turk vulgo Balk. Ljudstva se je zbralo nad 1000. Deklet z venci na glavi in svečami v rokah bilo je do 50. 6 krepkih fantov neslo je kip pri procesiji iz farne cerkve do kapele. Kapelica je bila okinčena maji, venci in slavoloki Kumovala sta gori rečena Jože Mejak in Jakob Turk. Sešli so se po blagoslovu pri časi piva cerkveni pevci pod vodstvom nadučitelja, g. Arka, tukajšnji veljaki, rokodelci, ki so se udeležili dela, fantje in dekleta. Tu so se prepevale vesele pesmi. Došli so tudi gg. duhovniki ter nam ob tej priliki podajali lepih naukov. Pri kapeli so bile več dni Šmarnice po inicijativi gg. župana in podžupana. Sv. Rešnjega telesa dan pa se je tu čital 3. sv. evangelijski. Želeli bi, da se ta navada ne opusti.

Zaprli so 23 letnega krošnjarja Vincenca Sandalija, ker je na glavi ranil neko dekle. — Zaprli so mornarja Eduarda Subina, doma iz Logatca, ker je v ulici Androna delle Pancogole okna pobijal.

Nadepolni mladiči. Povedali smo že, da so gospej Katarini Gregori nedavno mej molitvijo v cerkvi sv. Antona novega ukradli listnico se 136 goldinarji v bankovcih. Policija je tičke že zasačila in ti so: 16 letni Ivan Mahorič iz Kamnika, 15 letni Ettore Gronda in 15 letni Henrik Loik, oba iz Trsta.

Ukral je nekdo gospej Apoloniji Visintini v cerkvi sv. Antona novega večjo svoto denarja.

Radi umora zatvorili so Ivana in Frana Barbiča, Andreja Sterleta in Josipa Tomšiča, vsi štirje doma iz Postojine. Privel jih je iz Carigrada v Trst jeden konsulatnih kavasev.

„Učiteljski Tovariši“ št. 11 ima sledečo vsebino: Fr. Marolt — Brdo: Učitelja-voditelja uradne knjige. — J. Marn: Knjiga slovenska. — Listek. — Naši dopisi: Iz kamniškega okraja. — Z Brda. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Javna zahvala.

Podpisana se zahvaljuje tem potem slavnemu veteranskemu društvu, sl. pevskemu društvu „Adrija“ na ganljivem petji, domačim društvom sploh na podarjenih venci in slavnemu mnogobrojnemu občinstvu, katero je skazalo zadnje čast našemu predragemu soprogu, oziroma očetu

Andreju Martelancu.

V Barkovljah, 1. junija 1891.

Žalujoča družina.

Naznanilo.

Dutovljanski mladeniči priredijo dne 29. junija t. l. veliko veselico z godbo in plesom na prostem v jako priljubljenem gojzdu v Bercih med Dutovljami in Tomajam v spomin dovršenja tamkajšnjega velikega vodnjaka.

Začetek veselice točno popoldne do 9. ure zvečer. K obilni udeležbi se uljudno vabi prijatelje veselice.

Veselični odbor.

V najem

se odda ali proda hiša številka 64 v v Koprivi na Krasu s 4 sobami, kuhinjo, štalo, vodnjakom. Več se izve v Ricmanjih h. št. 26. 2-3

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, vora, zapala ustijah itd. mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem

NADARENH 30-30

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih gotovi Prendini. lučbar i ljekarnar u Trstu
Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grljenih zapalah nestaje kao za čudo nziimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponačinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntišnutu na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciema 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 42-43

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vlog-e v bankovcih od 50 noč. do vsacega zn-ska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoludne. Ob noč. ljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižica. 3%

Plačuje vsak dan od 9-12. ure opoludne. Zneske do 100 glđ. precuj, zneske preko 100 do 1000 old mora sa od-povedati 3 dni, zn-ske preko 1000 glđ. pa 5 dnij prej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaš-keim trgu po 3 1/4%

Posejue na državne papirje avstro-ograke do 1000 glđ. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 glđ. v tekočem računu po 4 1/4%
Večje svote po 4 1/4%

Daje denar protf vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. TRST, 14. marca 1891. 11-24

Candee-ve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljše spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu
-7 ulica Zonta 5

po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozje, sesalke itd.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2%
8- " " 3%	3-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 1/4%	6- " " 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se novo borestna tarifa na temelju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-10 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 25. februvarja 1891. 11-24

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavna in rezerva dne 31. decembra 1890. f. 43.303.671-22

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 21.167.308-81

Glaica za zavarovanje živovnnja do 31. decembra 1890 f. 124.121.441-72

Plačana povračila: a) v letu 1890 f. 8.345.827-21

b) od začetka društva do 31. decembra 1890 f. 235.717.767-43

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanjčeneja pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8887 v lastnej hiši. 6-12

Peronospora (pál)

Sikalica Vermorel

s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi tokočine. Neutrudi delavca Rabi se lahko več let brez da se pokvari.

BOLJE SO OD VSIH DRUGIH.

347 prvih nagrad pri raznih natecanjih. Edini zastopniki za Avstro-Ogersko Vit. Evg. prof. Giordano v Gorici, dež. kmetijska šola, in Henrik Pegan v Trstu, Via Sanità 17. — Cena prosto carine f. 22. — Brezplačni zamot. — Franco na postajah v Gorici ali v Trstu; v Trstu tudi na brod. Plača se napred. 4-10

Trgovsk pomočnik

vešč v svojem poslu, ki govori slovenski, nemški in italijanski in zna tudi nekoliko knjigovodstva, išče službe v prodajalnici s specerijskim blagom.

Ponudbe s pogoji naj se pošiljajo na uredništvo našega lista pod gornjim naslovom.

Krasno uzorke na privatne naručitelje 20-16 badava i franco.

Jošte navidjene knjige uzoraka za krojače nefrankirano i uz ulozak od 20 for., koji će se nakon ovršene naručbe uračunati.

Tvari za odjela.

Poravien i Dosking za visoko svečestvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livrre; sukno za biljard i igrače stolove, loden i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere.

Plaid za putnike od 4-14 id. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vunene sukne tvari nipošto jeftine cunje, štoto ih posvud nudjaju, te jedva podnose krojačke troškove, noka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.

U mojem stalnom skladištu u vrednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici j-st pojmljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi uz koju stotinu naručala uzorkah u kratko ništa preostalo, te je ono usljed toga prava sileparija, kad tvrdke sa suknom objelodanju uzorke odrezaka i ostataka, te su u takovih slučajevih odrezci uzotaka od komada, nipošto od ostataka; nakane takovog postupanja jesu bijelodane.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se li se povratiti novac. Kod naručbe treba navesti boju, doljinu i cieniu.

Pošiljke jedino uz postarsko pouzetje preko 10 for. franko. 16-24

Dopisuje u njemačkom, mađjarskom, češkom, poljskom, italijanskom i francuzkom jeziku.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentroz (millefiori), kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitak z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 nov., dobi se edino v 4-10

odlikovani lekarni Praxmarer (telefon 207)

At due Mori, Piazza Grande.

Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma. Čuvati se je treba ponarajenega zdravila.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 1/2 % c. prev. di 5 g ni	2 1/2 % c. prev. di 20 g n
3 1/2 % " " " 12 "	3 " " " 40 "
3 1/2 % " 4 mesi fisso "	3 1/2 % " " 3 mesi "
3 1/2 % " 8 " "	3 1/2 % " " 6 " "

Il nuovo tasso d'interesse principiera a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione a datore dal 26 corr. rispettivamente dal 2 Giugno a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbuonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma: prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pei propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) Sincarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8 % di provvigione.

c) Accordo ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2 % e 5 % della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4 % dell' i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. 6-12

Trieste, 21 Maggio 1891.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providenju

JEDINU SLAVENSKU TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanic kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artija i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zarudne i vjenčane objave, pozive, rasporede, uia-znice, oglasne pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, ctenke, jestvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cieniem i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladišću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sledeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih škol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč.	sada 10 tvrdo vezana	n. 60
Sodnijski obrasci sastavlji B. Trnovec		n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara		n. 10
Ljudmila prevod J. Lobana		n. 20
Filip prevod Križmana		n. 20
Antigona prevod Križmana		n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin		n. 20
Istra pjesma	A. K.	n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti t o č n o naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Tiskarna Dolenc v Trstu

P. n.

16-18

Podpisana tovarna pohištva usoja si javljati, da se bodo prodali zaradi preselitve vsi njeni izdelki: spalne sobe, obedne sobe, pohištvo za salone, za pisarnice, za kuhinje in predsobe pod pravo vrednostjo, da se prihranijo stroški selitve.

Priporočajoč slavnemu občinstvu okoristiti se s to ugodno priliko, bilježim preponižno

Ignac Kron

TRST — Via del Teatro številka 3 — TRST.